

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leiar	Møtt	95264979	inge.karlsvik@mimer.no
Birgit Oline Kjerstad, 6293 Longva	Nestleiar	Møtt	48111549	birgitkj@online.no
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Styremedlem	Møtt	90156039	anne.katrine@hansgarden.no
Odd Helge Gangstad 6475 Midsund	Styremedlem	Møtt	40287112	odd.gangstad@gmail.com
Arne Rekkedal, 6165 Sæbø	Styremedlem	Møtt	99649978	arne.rekkedal@tussa.com
Trond Malmedal 6445 Malmefjorden	1. vara	Møtt	41631265	trond.malmedal@online.no
Christine Strandmann 6003 Ålesund	Fylkesleiar BKL	Forfall	99244515	cstrandmann@hotmail.com
Yngve Røyen, 6640 Kvanne	Fylkesleiar BU	Forfall	90887102	yngve_15@hotmail.com
Til orientering:				
Petter Melchior, 6214 Norddal	2. vara		92283477	petter.melchior@c2i.net
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	3. vara		41460565	om@orkla.norgesfor.no
Sekretariatet		Tlf. arbeid		
Arnar Lyche Møtt	org.-sjef	71202897	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien Møtt	rådgevar	71202895	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen Møtt 10.30-12.00	førstekonsulent	71202894		atle.frantzen@bondelaget.no
Anne Turid Myrbostad	førstekonsulent	71202890	95944610	anne.turid.myrbostad@bondelaget.no

Protokoll frå styremøte i Møre og Romsdal Bondelag mandag 23. april 2012 kl. 10.30 – 16.45 på Felleskjøpets møterom, Molde

1/2012 Godkjenning av innkalling og sakliste

Arne – Eventuelsak, storfekjøtt og utviklinga på kjøttmarkedet

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjend

2/2012 Godkjenning av protokoll frå styremøtet 29. mars 2012

Vedlegg: Protokoll, som også var utsendt på e-post for godkjenning.

Vedtak: Protokoll frå styremøtet 29. mars godkjend.

SAK 35/2012: Utviklingsplan for Gjermundnes Landbruksskule

Vedlegg: referat frå fylkesstyremøtet 18. oktober 2011, der rektor Aadne Haarr og avdelingsleder Geir Inge Lien møtte til samtale med styret om aktuelle saker, aktiviteter og planer ved Gjermundnes.

Kjersti Løge, Molde, som er Senterpartiets medlem i Utdanningsutvalget i Møre og Romsdal, deltok på styremøtet kl. 11.00-12.00 for å orientere om planen og motta innspill frå styret.

Fylkestinget i Møre og Romsdal vedtok på møtet 17. april utarbeiding av utviklingsplaner for de vide-regående skolene i 2012. I vedtaket heter det: *”Utviklingsplanen skal gjere greie for den einkilde skulen sin funksjonalitet og i tillegg kome med framlegg om kva som må til for at skulen skal bli både god og attraktiv for åra framover. I mange tilfelle bør lokalt og regionalt næringsliv vere samarbeidspartar i utarbeidinga av planane.”* Arbeidet med planene skal være avslutta i løpet av 2013.

På styremøtet ble det vektlagt at det skal utarbeides utviklingsplaner også for distriktskolene, som har vært noe forsømt de siste åra. Så langt har det vært veldig mye fokus på bygningsmassen, men Løge mener at det er viktig å ta med utviklingen av tilbudet i disse planene.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse: more.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392	www.bondelaget.no/moreogromsdal

I denne sammenhengen utfordret hun landbruksnæringa til å komme på banen og være tydelige på hva næring mener er rett retning for Gjermundnes, fagskolen som utdanner neste generasjon bønder. Hun håpet styret i Bondelaget i Møre og Romsdal kan ta del i denne prosessen.

- Hvilke linjer vil være med å sikre et elevgrunnlag som vil opprettholde elevmassen og gjerne øke denne? Det er snart den eneste skolen med internat. Alle 16-åringer er ikke modne til å flytte på hybel, Bør Gj. nes tilby f.eks 1 og 2 året på studiespes. (gml. allmenn) for å sikre nok elever? Utvikle anleggsgartnerlinja, grå næring (steinindustri), blå næring.... mer?
- Hvordan kan vi sikre elevene en best mulig innsikt i næringa og inspirere dem til å være med å utvikle landbruket i Møre og Romsdal videre? F.eks ny og moderne driftsbygning eller hospitering. Hvis ny driftsbygning, kan denne drives av andre enn skolen (forpakter)?

Dette kom fram i styret si drøfting:

Bygningsmassen på Gjermundnes treffer ikke de som utdanner seg der.

Flere scenarier for framtida for Gjermundnes: Ren landbruksskole. Bygge ut gardsbruket som forpaktet vekk. Lærlingplasser med elever utplasert på gardar som er godkjent av skolen

Landbruket ser behov for tilby noe mer enn bare til 16-19åringer.

Folkehøgskolelinje for bli kjent med skolen - friluftslinjemodell

I framtida får vi regionale landbruksskoler, som må være oppegående bygningsmessig og faglig. Må utvikle tilbudet på Gjermundnes så sterkt at det lokker til seg elever.

For lite praksis på agronomutdanning i dag og dårlig bygningsmasse.

TAF-ordning

Ha fokus på matproduksjon. Viktig med lærlingordning for elevene

Samlingsbasert undervisning. Fjernundervisning

Benytte muligheten til å løfte opp utdanning i landbruket i fylket. Bioøkonomi.

Landbruksutdanning for voksne – har arrangert slike kurs i M&R, men vanskelig å ha jevnlig kurs.

Vedtak: Styret i Møre og Romsdal Bondelag er kjent med fylkestinget sitt vedtak om å utarbeide utviklingsplaner for de videregående skolene. Styret ønsker å gi innspill fra næringa til utviklingsplanen for Gjermundnes videregående skole, som Utdanningsavdelinga i Møre og Romsdal skal utarbeide og som skal vedtas av politikerne i 2013. Arbeidsgruppe bestående av Anne Katrine Jensen, Arnar Lyche og Atle Frantzen utarbeider utkast til innspill, som sendes styret og drøftes på styremøtet i september.

SAK 36/2012: Forskningsprosjekt - søke midler fra Bionærprogrammet (Bærekraftig verdiskapning i mat- og biobaserte næringer)

Vedlegg: Behov for ny kunnskap i midtnorsk landbruksnæring – oppsummering frå arbeidsgrupper med næringsaktører 2012 (Kun utsendt på e-post)

Grønn Forskning arrangerte arbeidsmøte i Stjørdal 11. april om framtidige midtnorske forskningsprosjekt. Møre og Romsdal Bondelag stilte med 2 deltagere og vi var til sammen 8 fra vårt fylke var med. Teksten under er hentet fra en e-post som ble sendt fra oss dagen etterpå:

”På møte i Stjørdal 11. april (se referatsak punkt 5) kom Øyvind Mejdell Jakobsen med en utfordring til landbruket i Midt-Norge. Han spurte om vi i Midt-Norge skulle lage et stort forskningsprosjekt med tanke på å søke midler fra Bionærprogrammet (Bærekraftig verdiskapning i mat- og biobaserte næringer). Dette programmet er et resultat av at Natur og Næring og Matprogrammet ble slått i sammen til ett program fra 1. januar. Det administreres av Forskningsrådet. Hovedmålet for BIONÆR er å utløse forskning og innovasjon for verdiskapning i norske biobaserte næringer. BIONÆRs ansvarsområder er 1) Jordbruks-, skogbruks- og naturbaserte verdikjeder og 2) sjømat, fra råstoff tas opp av havet og fram til konsument.

Det "nye" begrepet bioøkonomi ligger til grunn for programmet. Bioøkonomi = Bærekraftig produksjon og omdannelse av biomasse til mat, helse- og fiberprodukter, til industrielle produkter og til energi. Bionær skal bidra til å utvikle bioøkonomien. Kollektivt samarbeid og kretsløpstanken er viktig. Økonomisk rammer er ca 200 mill per år. Tematiske rammer blir utlyst ca 20. april. BIONÆR ønsker store tverrfaglige prosjekter. I følge Mejdell Jakobsen ligger det føringer i programmet som etterspør mer forskning innen tradisjonelt landbruk. Med andre ord – her er det lagt ut et (stort) agn som vi må gripe fatt i.

Den nye landbruksmeldinga har hovedmål om økt mat produksjon og at denne i størst mulig grad skal baserer på våre egne ressurser. Trenden nå er at vi gjør oss stadig mer avhengige av importerte innsatsfaktorer i husdyrproduksjonen og den reelle selvforsyningsgraden minker. Skal vi greie å snu denne trenden, kreves det mye innsats, nytenking og kløkt. Det må bety vesentlig mer grovførbasert matproduksjon. Dette kan for eksempel være hovedmålet med et eventuelt BIONÆR-prosjekt, og så kan mange delprosjekt tas inn under denne "hatten". Her ligger det veldig mange muligheter. Den gode agronomien må stå i sentrum, tenker jeg.

Skal vi få til dette må noen ta utfordringen. Det er alltid mange som vil være med, men hvem kan ta den krevende jobben med å dra en slik prosess? Det må være Bioforsk, tenker jeg. Slik jeg opplevde "gamlegutta" på Kvithamar i går, var det ingen tenning der. Derimot bør dette være midt i blinken for dere på Tingvoll. Helhetstenkning er dypt forankret i økologisk landbruk og jeg tror dere har ressurser og god evne til å kjøre et slikt løp? Derfor vil jeg utfordre dere på dette.

På vegne av yrkesutøverne ønsker Møre og Romsdal Bondelag å være tett på en eventuell prosess for å utvikle et stort landbruksprosjekt i Midt-Norge. Øyvind Mejdell Jakobsen signaliserer også tydelig at han vil bidra. Han antyder at arbeidet bør innrettes mot søknadsfrist 5. september 2013."

Kristin Sørheim i Bioforsk på Tingvoll har meldt tilbake at hun tror et slikt midtnorsk prosjekt blir for stort og vanskelig å håndtere, og at de heller satser på mindre delprosjekt. Hun melder også tilbake at hun vil ta Bondelaget med på råd.

Bioforsk Furuneset vil ha støtte fra Møre og Romsdal Bondelag til et stort vestnorsk prosjekt om drenering. Prosjektskissen må inn til Forskningsrådet innen 30. april.

Vedtak:

Møre og Romsdal Bondelag vil være en aktiv pådriver for få finansiert gode forskningsprosjekt i vår region som er lett tilgjengelig og kommer praktisk og økonomisk til nytte for bonden.

SAK 37/2012: Rekrutteringsprosjektet

Vedlegg: Prosjektskisse

Etter initiativ frå Fylkesmannen si landbruksavdeling hadde Møre og Romsdal Bondelag 25. oktober 2011 møte med FMLA om etablering av prosjekt med tema Rekruttering. Hovedide – Prosjekt som tek utgangspunkt i bedrifta, ikkje i potensiell overtakar.

Styret i M&R Bondelag vedtok på møte 6.-7. desember 2011 å starte prosjektet, at Møre og Romsdal Bondelag vert prosjekteigar, og at M&R Bondelag deltek i styringsgruppa.

Arbeidsmøte om prosjektet 15. desember 2011 drøfta vidare framdrift av prosjektet, og drøfta erfaringar frå andre tilgrensande prosjekt, og semje om å utarbeide ei prosjektskisse. MÅL for prosjektet: Berge livskraftige landbruksbedrifter i Møre og Romsdal

Vedtak: Det som kom fram i styremøtet blir tatt med i det vidare arbeidet med prosjektet.

SAK 38/2012: Høring av forslag til forskrift om tilskudd til investeringstiltak i beiteområder

Vedlegg: SLF forskrift på høring.

Forskrift om tilskott til organisert beitebruk ble fastsatt av Landbruksdepartementet siste gang 01.04.2003. Ved jordbruksoppgjøret 2004 ble det vedtatt å legge investeringstilskudd til organisert beitebruk inn under forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL-forskriften) og dette ble gjennomført med virkning fra 01.01.2005. Ved jordbruksoppgjøret 2009 ble det bestemt å reetablere investeringstilskuddet som egen ordning, forvaltet av fylkesmannen. Vedtaket i jordbruksoppgjøret 2009 ble fulgt opp ved at forvaltningen av investeringstilskuddet ble lagt til fylkesmannen fra 2010. Ettersom det hittil ikke er fastsatt egen forskrift for ordningen, behandles søknadene fortsatt etter SMIL-forskriften, jf. brev fra Landbruks- og matdepartementet til fylkesmennene av 16.06.2010.

Høringsfristen er 7. mai 2012. Norges Bondelag ber om innspill senest 30. april.

Bakgrunnen for at forvaltningen av ordningen flyttes fra kommune til fylke, er ønske om et mer helhetlig forvaltningsperspektiv. I 2010 ble det åpnet for tilskudd til investering i elektronisk overvåkningsutstyr for sau gjennom denne ordningen. Spesielt dette har skapt behov for å tenke forvaltning uavhengig av kommunegrenser. Forskriftutkastet viderefører denne muligheten. Evalueringsresultater etter bruk i det Nasjonale Beiteprosjektet konkluderer med at radiobjeller og merkeavlesere er nyttige hjelpemidler i tråd med ordningens formål.

Adgangen til å få investeringstilskudd til elektronisk overvåkningsutstyr er i forskriftsutkastet begrenset til områder med store rovdyrtaap. I 2011 var det ca 9000 sauer som ikke kom tilbake fra beite. Det er langt flere enn hva som kan forklares som rovvilttaap, og tapene er også veldig store i kommuner uten rovdyr. Derfor er det uheldig å innskrenke denne muligheten bre til rovdryrområdene. Dessuten er antall rovdyr i et område vanskelig å dokumentere.

Vedtak:

Møre og Romsdal Bondelag er positiv til innholdet i den nye forskriften om tilskudd til investeringstiltak i beiteområder. Unntak er vilkår om at *tilskudd til innkjøp av elektronisk overvåkningsutstyr kan gis i områder med store rovvilttaap*. Slikt utstyr må kunne kjøpes inn ved behov i alle beiteområder.

SAK 39/2012: Open post/diskusjonssak om jordbruksforhandlingane, aksjonar og budsjettnemnda sine tal

Vedlegg: Budsjettnemndas tall – notat frå Anders Huus 13. april

Aksjonsberedskap i lokallagene i forbindelse med jordbruksforhandlingene (utdelt på møtet) Styret drøfta i møte 16. februar og 29. mars aksjonsplaner. Fylkeslaget skal rapportere planer innen 1. mai til NB. På møtet var det drøfting av interne aksjonsplaner i fylkeslaget og gjennomføring av de ulike faser av aksjoner i regi av Norges Bondelag.

Aksjonsberedskap i lokallagene i forbindelse med jordbruksforhandlingene 2012 har Norges Bondelag 23. april sendt til lokallagene. Fylkeskontoret varsler lokallagene snarest om lokale aksjonsgrupper.

Styret drøftet også notatet om budsjettnemndas tall, referansebrukene og situasjonen i forkant av krav og tilbud i jordbruksforhandlingene.

Vedtak: Styret tar saken til orientering

SAK 40/2012: Kandidater til Askeladdprisen 2012

Vedlegg: Infoskriv om Askeladdprisen og liste over tidligere års vinnere fra 1996 til 2011.

Sammen med Landkreditt deler Norges Bondelag ut Askeladdprisen, en pris til folk under 35 år som er i ferd med, eller har etablert ny næringsvirksomhet på bygdene. Prisen ble delt ut første gang i 1996, og har blitt en veletablert pris for gründerungdom på bygda. Mange tidligere prisvinnere har hatt suksess med sine konsepter, og til og med slått gjennom internasjonalt.

Det spiller ingen rolle om Askeladdene er i ferd med å etablere ny næringsvirksomhet, eller om de allerede ha startet. Juryen legger vekt på kreativitet og pågangsmot, og virksomheten må bidra til å skape nye arbeidsplasser i lokalsamfunnet. Vinneren av Askeladdprisen 2012 får 30.000 kroner. Søknadsfrist er 7.mai. Fylkesbondelagene er utfordret til å nominere kandidater.

Vedtak: Fylkeskontoret sammen med styremedlem Odd Helge Gangstad sjekker opp aktuell kandidat som vart nevnt fra Midsund kommune.

SAK 41/2012: Europautredningen NOU 2012:2 – om Mat og landbruk

Vedlegg: Kap. om mat og landbruk (som også er sendt på e-post)

Nei til EU oppfordrer fylkesbondelaget til å sende inn synspunkter på kapitlet Mat og landbruk.

Vedtak: Styret sender ikke egen uttale, men forholder seg til uttale som event blir sendt fra Norges Bondelag.

SAK 42/2012: Dyregod-dagane på Batnfjordsøra

Møre og Romsdal Bondelag vil være en pådriver for å utvikle viktige møteplasser for landbruket i fylket. Spesielt viktig er møteplasser hvor næringa presenterer seg for andre grupper av befolkningen. Dyregod-dagane på Batnfjordsøra er en slik møteplass. Arrangementet avvikles fra fredag 31. august til søndag 2. september. På fredagen skal det gjennomføres et undervisningsopplegg for ungdomsskoleelever. Møre og Romsdal Bondelag ønsker å bidra aktivt for at dette tiltaket skal bli best mulig. Tidligere år har Bondelaget arrangert politisk møte på fredagen, mens Landbruk Nordvest og Bioforsk har samarbeidet om et fagmøte på lørdag. Dette året ønsker vi å samkjøre disse to møtene til ett. Bondelaget arrangerer i samarbeid med de to andre partene. Per Olaf Lundteigen skal stå for åpningen av Dyregod-dagane. Dersom han blir til lørdag er det interessant å bygge opp et fagmøte rundt han. Det vil trekke folk og skape engasjement.

Dette kom fram i styret si drøfting:

Aktuelle tema en kan ha fokus på er matproduksjon og sjølvberging, jordvern, rekruttering, økonomi i lys av landbruksmeldinga. Stortingsvalget 2013. Høyres landbruksmelding.

Vedtak: Kontoret planlegger møte/seminar på Dyregod-dagane etter mal slik som skissert over.

SAK 43/2012: Referatsaker

1 Medlemsutvikling hittil i år:

Vedlegg: Medlemstal lokallaga pr. 17. april 2012

Medlemstal 01/01-12: 3.368   Medlemstal pr. 17/04-12: 3.349   = - 19

Nyinnmelde hittil i 2012: **49**

Dette kom fram i styret si drøfting:

Styret viser til sitt vedtak om å be NB fryse makskontingenten.

Fylkeslaget må følge opp bedre de som melder seg ut.

Se på økonomien i lokallagene.

Vurdere bruken av økonomien i hele organisasjonen.

Jordbruksforhandlingene har også betydning for medlemstallet.

2 Arbeids- og møteplan 2012-2013

(Dato ajourført: 23. april 2012)

Haustferie i skulen: Veke 41 – 8.-12.oktober 2012

Vinterferie i skulen: Veke 8 – 18.-22. februar 2013

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
23. april	Fylkesstyremøte		Fylkesstyret
Mai	Jordbruksforhandlingar Aksjonsberedskap		Lokallagsstyret. Fylkesstyret
31. mai	Styremøte/møte m/ årsmøteutsendingane		Styret + årsmøteuts.
13.-14. juni	Årsmøte Norges Bondelag	Lillehammer	Årsmøteutsendingar
22.-26.august	Den Norske Matfestivalen	Ålesund	
Søn.26. august	Open Gard	Rundt i fylket	Lokallaga
28.-29. august	Sekretariatskonferanse Norges Bondelag	Hønefoss	Heile fylkeskontoret
31.aug.-2. sept	Dyregod-dagane stand + evt møte	Gjemnes	
4.-5. sept	Landbrukskonferanse, Fylkesmannen	Geiranger	
September	Fylkesstyremøte		Styret
Oktober	Fylkesstyremøte		Styret
Oktober	Temadag Eigarskifte		
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
7.-8. nov	Leiarmøte / Midt-Norsk Temakonferanse	Trondheim	Lokallagsstyra og fylkeslag
19.-21. nov	Tema- og skattekurs	Molde	Samarb. Rekneskapskontor
20. nov	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
Desember	Fylkesstyremøte		Styret
2013			
Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker fylkesårsmøte		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
8. Mars	Landbrukskonferanse	Ålesund	Landbruksinteresserte
8.-9.Mars	Årsmøte M&R Bondelag	Ålesund	Lokallaga, fylkeslaget

Agro Nordvest (for tillitsvalde i landbruksorganisasjonane i Sogn og Fjordane og Sunnmøre) blir halde i Loen 9. og 10. november 2012. Agro Hordaland blir halde i 2013. Dei to fylka vil halde arrangement kvart sitt år framover.

3 Representasjon og invitasjon til andre møter og arrangement:

25. april: Møte i Regional referansegruppe for Møre og Romsdal vannregion, Fylkeshuset Molde. Det vil bli holdt et møte på dagtid for bedrifter og organisasjoner, og et møte på ettermiddag/kveldstid for frivillige organisasjoner.

Det vil bli gitt ei orientering om vannforskriftsarbeidet i Møre og Romsdal av vannregionmyndigheten, fylkesmannen vil orientere om arbeidet med karakteriseringa av vannforekomstene i Møre og Romsdal, og det vil bli orientert om arbeidet med det neste høringsdokumentet, Vesentlege vassforvaltnings-spørsmål. De regionale sidene til vannportalen <http://www.vannportalen.no/hoved.aspx?m=36255> har mer informasjon om arbeidet i Møre og Romsdal vannregion.

2. mai: Møte med pensjonistene på landbruksavdelinga, Fylkeshuset, Molde, Arnar Lyche

3. mai: Møte med fylkesgruppa for landbrukshelsa, Arnar Lyche

22.-26.august: Den Norske Matfestivalen, Ålesund.

31.aug.-2. sept: Dyregod-dagane på Batnfjordsøra i Gjemnes: Stand og evt seminar

4.-5. sept: Fylkesmannens årlege landbrukskonferanse i Geiranger for landbruksforvaltninga. Fylkeskontoret.

4 Aktivitetar og møter i lokallaga

Heimeside 31.03.2012: Ørsta-bøndene med sjarmoffensiv i kommunestyret

Bondelaga i Ørsta er med på den nasjonale sjarmoffensiven som bøndene har sett i gang før jordbruksoppgjæret. Torsdag troppa bondelagsrepresentantar opp på kommunestyremøtet. (MØRE-NYTT)

Heimeside 10.04.2012: Vellukka HMS-kurs i Eidsdal og Norddal

Eidsdal og Norddal Bondelag har nyleg halde HMS -kurs for medlemmane. Deltakarane melder om flott kurs med gode tilbakemeldingar til kursleiar Kari Rovde.

Heimeside 10.04.2012: Matpakkedag i Fræna 16 år på rad

Nok en gang har bøndene Randi Varhol og Anne Berit Myrbostad i Fræna Bondelag markert matpakkedagen i grunnskolen ved å dele ut matpakker. - Også i år ble vi tatt imot med stor interesse, elevane kan mye og er kjempeinteressert når vi tar en kjapp spørsmålsrunde. Og matlysten er stor, sier Randi Varhol og Anne Berit Myrbostad.

5 Referat frå møter og arrangement

11. april: Prosjektverksted landbruk, Stjørdal, Birgit Oline Kjerstad, Arnar Lyche

Grønn forskning i Midt-Norge inviterte til en uformell møteplass og diskusjoner rundt konkrete problemstillinger for å starte arbeidet med, eller komme ett skritt vidare på, nye skisser og søknader for FoU-prosjekt rettet mot landbruket. Målsettingen var en uformell og praktisk arena der næringsaktører, forskere og representanter for offentlig sektor møttes for å diskutere flere konkrete prosjektideer og møte flere samarbeidspartnere på én dag. Ulike prosjektideer kan deretter vidareutvikles i retning av fullstendige skisser og søknader rettet mot fremtidige utlysninger.

Over 40 personer deltok fra regionale og nasjonale forskningsmiljø med relevans til landbruket, arbeidsgruppene til Grønn forskning i Midt-Norge, rådgivingsenheter i Midt-Norge, midtnorske bondelag og bonde- og småbrukarlag, ulike enkeltstående bedrifter, og representanter for fylkeskommunene og Fylkesmannens landbruksavdelinger i Midt-Norge.

11.-13. april: FK-uka i Molde. Fylkeslaget deltok med stand

12. april: HMS-samling, Oslo, Atle Frantzen

Oppstartsamling for kampanjen ”Trygghet og helse i landbruket”. Alle organisasjonane i landbruket står bak prosjektet, som har som mål å bidra til færre brannar, skader, ulykker og yrkeslidelsar i landbruket. Eit sentralt verkemiddel i kampanjen er å gjennomføra mark dagar i alle kommunar i 2012 og 2013.

18. april: Årsmøte Norske Felleskjøp, Molde, Inge Martin Karlsvik repr for Norges Bondelag

18.april: Stiftingsmøte - Studieforbundet næring og samfunn Møre og Romsdal

Halde på Felleskjøpet sitt møterom i Molde. Bakgrunnen for stiftingsmøtet at Studieforbundet Populus og Bygdefolkets Studieforbund frå 1.1.2012 er slått saman til **Studieforbundet næring og samfunn.**

Lov om vaksenopplæring set krav om regional organisering av studieforbund.

Medlemsorganisasjonar i tidlegare BSF som direkte eller indirekte har kursaktivitet og representasjon i fylket var invitert til stiftingsmøtet. Det same gjeld medlemsorganisasjonar i Studieforbundet Populus. Atle Frantzen møter for Bondelaget.

6 Orienteringssaker

6.1 Rapport frå Deltaking i styringsgruppa for Inn på Tunet – prosjekt i regi av fylkesmannen 2010-2012 v/ Birgit Oline Kjerstad

Arbeidet med Inn på tunet satsinga i Møre og Romsdal går sin gang. Med mellom anna igangsetting av utdanning ved HiM, kurs i kvalitetssikring (utsett til hausten 2012), kurs i Skulehagesatsing (mars 2012), nettverksamlingar for tilbydarar og aktuelle kjøparar. Det er i dag 44 tilbydarar i Møre og Romsdal. Info om Inn på Tunet er lett tilgjengeleg på fylkesmannen si heimeside med linkar til tilbydarportal og bakgrunnsdokument. Ein er avhengig av ressursar (kompetansemidlar, ,skjønsmidlar, Inn på Tunet- løft midlarstøtte utanfor prosjektbudsjettet) for å støtte kommunane kommunene i deira arbeid med igangsetjing og utprøving av tenester kjøpt frå landbruket.

Styringsgruppa har hatt eitt møte, 16 aug.2011

- I tillegg til prosjektdirektivet vert det drøfta kva moglege område der er mest behov og lettast å få til gode ordningar for Inn på Tunet. Frå fylkeslegen og utdanningsdirektøren vart det understreka at om det skal vere ressursar tilgjengeleg for finansiering av kjøp av tenester i kommunane må tilboda kome i staden for noko. Omsorgsplan 2015, Frisklivssatsinga (Greta Hanset) og Skjønsmidlar i Fylkeskommunen kan gi muligheter. Styringsgruppa leia av : Anne Berit Løset. Prosjektleiari og sekretær for gruppa er Aud Lindset Drågen (80% stilling i prosjektet). Øvrige medlemmer: Fylkeslege Christian Bjelke, Utdanningsdirektør: Alf Walgermo, Birgit Oline Kjerstad MRBL

Prosjektdirektiv er vedteke med fylgjande resultatmål :

- Igangsetje regional utdanning HiM(i gang og 28 søkarar, målet var 20) samarbeidsprosjekt mellom Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland.
- Inn på tunet skal verte eit aktuelt tilbod i alle kommunane i Møre og Romsdal
- Nettverk for Inn på tunet bønder (etablert)
- Rutiner for oppdatert tilbydaroversyn til bruk for aktuelle kjøparar (er etablert)
- Minst eitt tilbod kvalitetssikra gjennom skriftlege avtalar tilgjengeleg for kjøparar.
- Gi kommunene god kjøpekompetanse gjennom veiledning.

Tiltak sett i gang :

Kompetansegivande utdanning ved HiM i to modular.

- 1.garden som ressurs
- 2.Garden som pedagogisk ressurs og læringsarena.

Nettverkssamlingar

Kurs

Planlagd studietur til Storbritannia

6.2. Bjørkedal og Kilsfjord Bondelag går inn i Volda og Dalsfjord Bondelag

Bjørkedal og Kilsfjord Bondelag har på årsmøte besluttet å gå inn i Volda og Dalsfjord Bondelag. Bjørkedal og Kilsfjord har da opphørt som lag og medlemmene er overført til Volda og Dalsfjord.

Pr 1. mars 2012 hadde Bjørkedal og Kilsfjord Bondelag 5 medlemmer.

Møre og Romsdal Bondelag har nå 47 lokale Bondelag.

6.3 Løyving av fylkesvise BU-midlar – Debattmøte om mat

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har løyvd til saman kr 65.000 eller inntil 59,1 prosent av godkjend kostnads-overslag på kr 110.000 til prosjektet ”Debattmøte om mat”.

Bygdekvinnelaget og Bondelaget i Møre og Romsdal sette mat og matproduksjon på agendaen, og arrangerte eit debattmøte laurdag 11. februar på Høgskolen i Molde for å informere om norskprodusert og miljøvenleg mat, og bevisstgjere forbrukarane om sine matvalg. Møtet samle over 100 deltakarar.

6.4 Kopi av brev til Utdanningsavdelinga – klage frå elev ved Gjermundnes videregående skole på avgjørelse om manglende rett til allmennfaglig påbygging

Vedlegg

6.5 Bokprosjekt om bureiserne

Vedlegg: Prosjektbeskrivelse

Arbeidet er i startfasen. Nasjonalt prosjekt, men med sterkt fokus og historiske eksemplar frå Møre og Romsdal. Det skal arbeides konkret med finansieringen nå. Det blir krevende - både å skaffe pengar og å lage ei bok om dette temaet som vekker begeistring. Ass. generalsekretær Knut Hoff i Norges Bondelag er løselig orientert om planene og er i utgangspunktet positiv. Bokprosjektet er et privat prosjekt i regi av Arnar Lyche, Rose Bergslid og Madlen Behrendt. Saken skal legges fram detaljert og planlegges i samråd med arbeidsgiver (Norges Bondelag) i løpet av våren.

6.6 Saker frå Bygdekvinnelaget

Fylkesårsmøtet holdt 24. og 25 mars. Fylkesstyret: leder Christine Strandmann, nestleder Karin M. Vartdal, styremedlemmer Merete Bolme, Gunnvor Frisvold og Marie Walset. Varamedlemmer 1. Ingebjørg Vestre, 2. Ragnhild Godal Tunheim og 3. Svanhild Lindset

6.7 Saker frå Bygdeungdomslaget

6.8 Storfekjøtt

Arne Rekkedal tok opp saka og situasjonen til Nortura med underskudd på kjøtt.

Han viste til at det har kommet reaksjoner og synspunkter på fylkesstyret sitt vedtak 24. januar 2012 om et event storfeprosjekt i Møre og Romsdal med følgende ordlyd: *”Styret i Møre og Romsdal Bondelag er i utgangspunktet positiv til tiltak som fører til økt storfekjøttproduksjon. En utfordring for økt storfekjøttproduksjon i fylket er å bli bedre på grovforproduksjon. Styret viser til de mange prosjektene som er på gang og at det kan være knapphet på midler. Det er vesentlig for at M&R Bondelag skal støtte et storfekjøttprosjekt at det dekker hele fylket og ikke bare deler av regionen”*.

I styret sin diskusjon kom det fram at henvendelser går på at fylkesbondelaget i stedet for å ha utsatt saka, heller burde ha kjørt vidare på prosjektet etter samme mal som svineprosjektet. Styret vil sende brev til Nortura, der det nevnes at dersom Nortura ønsker å starte opp et storfeprosjekt, kan Bondelaget støtte prosjektet og være med i styringsgruppe.

Andre saker lagt ut på M&R Bondelag si heimeside - www.bondelaget.no/moreogromsdal

Heimeside 11.04.2012: Bondelagsleiar glad for Sp-protest

Bondelagsleiar i Surnadal, Oddvar Mikkelsen, finn mykje positivt i Landbruksmeldinga, men seier seg nøgd med at 80 senterpartifolk har skrive under på ein protest mot Landbruksmeldinga. Rindal-ordførar og tidlegare statssekretær i Landbruksdepartementet, Ola T. Heggem, tykkjer det er veldig synd at dette oppropet kjem no. - Om vi ønskjer det beste for norsk landbruk, er dette oppropet å skyte seg sjølv i foten, seier Heggem. (DRIVA)

Heimeside 14.04.2012: Attgroing - ein tapt kamp

- Kampen mot attgroing av kulturlandskapet er ein tapt kamp - viss bøndene åleine skal føre han. Dette sa bonde Geir Hole frå Vartdal under eit temamøte i regi av Naturvernforbundet i Aasentunet torsdag kveld (SUNNMØRSPOSTEN)

Heimeside 16.04.2012: Bondelagsfører: - Eg er stolt av bondeyrket

Frå Godøya kjempar bondelagsfører Odd Christian Stenerud for å auke norsk matproduksjon. - Politikken er kortsiktig. No må vi vakne, seier ordføraren i Norges Bondelag. - Vi sikrar det folket skal leve av i framtida. Det burde fleire enn bøndene vere opptekne av, seier Stenerud i helgapraten med SUNNMØRSPOSTEN.

Heimeside 21.04.2012: Antall melkebønder halvert

For ti år siden var det 1900 melkebønder i Møre og Romsdal. Nå er det om lag 900. Inge Martin Karlsvik er melkebonde og har ingen planer om å slutte. Karlsvik tror grunnen til at mange legger ned bruket, er at det ikke er lønnsomt. Organisasjonssjefen i Møre og Romsdal Bondelag er bekymret for utviklingen innen melkeproduksjonen i fylket (NRK MØRE OG ROMSDAL)

Heimeside 23.04.2012: Varsko her!

I Møre og Romsdal har det blitt 10 000 færre melkekyr, 20 000 færre andre storfe og 25 000 færre sauer – på 15 år! Tenk 10 000 melkekyr og 25 000 sauer! I Molde bor det 25 000 menneske. Det betyr at det har blitt om lag 55 000 færre grasspisende drøvtyggere her i fylket siden 1996. Det er en reduksjon på 33 prosent, og dersom ingen tar grep vil denne utviklingen fortsette, skriver organisasjonssjef i M&R Bondelag, Arnar Lyche, i et leserinnlegg.

Møtet slutt kl. 16.45

Arild Erlien
ref